

BANARAS HINDU UNIVERSITY
FACULTY OF ARTS
DEPARTMENT OF INDIAN LANGUAGES

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester –I

संकेत : **Code : BAN 111**

पाठ्यचर्या : **BAN 111** : प्राथमिककालीन नेपाली वीर कविताधारा
Course: BAN 111 : Ancient Nepali Bravery Poetry

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. नेपाली वीर कविताको परिचय

पाठ्यांश :

Units :

1.1. परिचय

1.2. वीरकालीन कवि

1.3. वीरकालीन कविता

2. निम्नलिखित कविताहरू

पृथ्वीनारायण – सुवानन्ददान

तनहुँ भकुण्डो – शक्तिवल्लभ अर्याल

पुरानो बाताको अर्जी – उदयानन्द अर्याल

स्तुति-पद्य – यदुनाथ पोखरेल

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. प्राथमिककालीन नेपाली काव्य र कवि – केशवप्रसाद उपाध्याय, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2034 ।
2. वीरकालीन कविता – दयारात श्रेष्ठ, काठमाडौं, रत्न पुस्तक भण्डार, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2047 ।
3. नेपाली कविताका प्रवृत्ति – रमेश श्रेष्ठ, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2049 ।

4. बुङ्गल – कमल दीक्षित, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2034 ।
5. धुमिल पृष्ठहरू – गुप्त प्रधान, दार्जिलिङ, गामा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, सन् 2008 ।
6. प्राथमिककालीन कवि र काव्य-प्रवृत्ति – राममणि रिसाल, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि. सं. 2050 ।
7. सुवानन्ददास देखि राजीवलोचनसम्म – गणेशबहादुर प्रसाईं, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2044 ।
8. भानुभक्तदेखि तेस्रो आयामसम्म – ताना शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, पाचौं संस्करण, वि.सं. 2041 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 112** : प्राथमिककालीन नेपाली कृष्णभक्ति धारा
Course: BAN 112 : **Ancient Nepali Devotional Poetry on Krishna**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. नेपाली भक्तिधारा कविता

पाठ्यांश :

Units :

- 1.1. नेपाली भक्ति कविताका कारक तत्व
- 1.2. नेपाली भक्ति कविताको विभाजन

2. निम्नलिखित कविताहरू

- 2.1. गोपिका-स्तुति – इन्दिरस
- द्रौपदी-स्तुति – विद्यारण्यकेशरी
- श्रीकृष्णचरित्र – बसन्त शर्मा

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. पुराना कवि र कविता – बाबुराम आचार्य, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2049 ।
2. प्राथमिककालीन नेपाली काव्य र कवि – केशवप्रसाद उपाध्याय, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2034 ।
3. नेपाली कविताका प्रवृत्ति – रमेश श्रेष्ठ, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2049 ।
4. बुङ्गल – कमल दीक्षित, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2034 ।

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester -II

पाठ्यचर्या : **BAN 121** : प्राथमिककालीन नेपाली रामभक्ति धारा
Core: BAN 121: Ancient Nepali Poetry on Rama

3 Credits

खण्ड :
Block :

- पाठ्यांश :
Units :
1. रामभक्तिधाराको महत्त्व
 - 1.1 रामभक्तिधारा
 - 1.2 नेपाली साहित्यमा भानुभक्तको योगदान
 - 1.3 रघुनाथ भट्टको योगदान
 2. पाठ्यपुस्तक
 - 2.1. रामायण
 - 2.2. सुन्दरकाण्ड – भानुभक्त र रघुनाथको तुलना

सन्दर्भ सामग्री :
Reference-Books:

1. भानुभक्तको कृति अध्ययन – सं. इन्द्रबहादुर राई, दार्जिलिङ, नेपाली साहित्य परिषद्, प्रथम संस्करण, सन् 1969 ।
2. सुवानन्ददास देखि राजीवलोचनसम्म – गणेशबहादुर प्रसाई, काठमाडौं, साइ प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2044 ।
3. भानुभक्तदेखि तेस्रो आयामसम्म – ताना शर्मा, काठमाडौं, साइ प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2041 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 122** : प्राथमिककालीन नेपाली निर्गुणभक्ति धारा
Course: BAN 122 : Ancient Nepali Nirguna Poetry

3 Credits

खण्ड :
Block :
पाठ्यांश :
Units :

1. निर्गुण भक्तिधारा
 - 1.1. निर्गुण सन्त परम्पराको परिचय
 - 1.2 सन्तकवि ज्ञानदिलदासको भक्ति र कविता

निम्नलिखित कविताहरू

- 2.1 उदयलहरी – ज्ञानदिलदास
- 2.2 ब्रह्मतत्त्वको सवाई – बबगुनी गुरुड

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. जोसमणि सन्त परम्परा र साहित्य – जनकलाल शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि.सं. 2050 ।
2. प्राथमिककालीन नेपाली कवि र काव्य प्रवृत्ति – केशवप्रसाद उपाध्याय, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2034 ।

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester –III

पाठ्यचर्या : **BAN 231** : माध्यमिककालीन नेपाली उपन्यास
Course: **BAN 231** : **Mediaval Nepali Novel**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. गद्याख्यानमा पत्रिकाको अवदान

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 गोर्खा भारत जीवन
 - 1.2 उपन्यास तरंगिनी
 - 1.3 गोर्खे खबर कागत
 - 1.4 माधवी
 - 1.5 गोर्खा संसार
 - 1.6 तरुण गोर्खा

2. केही उपन्यासकारहरूको परिचय

- 2.1 विश्वराज हरिहर शर्मा
- 2.2 गिरीशवल्लभ जोशी
- 2.3 अन्य

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल, सिलगढी, नेपाली साहित्य प्रचार समिति, प्रथम संस्करण, सन् 1991 ।
2. धुमिल पृष्ठ – गुप्त प्रधान, दार्जिलिङ, गामा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, सन् 2008 ।
3. भारतेली नेपाली पत्र-पत्रिकाको शताब्दी – हीरा छेत्री, सिक्किम, शिवानी प्रकाशन, पहिलो संस्करण, सन् 1993 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 232** : माध्यमिककालीन नेपाली नाटक

Course: BAN 232 : Mediaval Nepali Drama

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. माध्यमिककालीन नेपाली नाटक

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 माध्यमिककालीन नाटकको प्रेरणा
 - 1.2 माध्यमिककालीन नाटकका नाटककारहरूको छोटो परिचय
 - 1.3 माध्यमिककालीन प्रमुख नाट्य मण्डली र थिएटर
 2. माध्यमिककालीन नाटकका प्रवृत्ति
2.1 श्रृंगारिक
2.2 सामाजिक
 3. माध्यमिककालीन नाटक
3.1 प्रियदर्शिका – मोतीराम भट्ट
3.2 अटलबहादुर – पहलमानसिंह स्वाँर

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. दार्जिलिङमा नाटकको अर्द्धशताब्दी – इन्द्रबहादुर राई, दार्जिलिङ, साझा पुस्तक प्रकाशन, प्रथम संस्करण, सन् 1984 ।
2. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल, सिलगढी, नेपाली साहित्य प्रचार समिति, प्रथम संस्करण, सन् 1991 ।
3. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester –IV

पाठ्यचर्या : **BAN 241** : माध्यमिककालीन नेपाली निबन्ध
Course: BAN 241 : Mediaval Nepali Prose

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. निबन्ध

पाठ्यांश :

- Units : — 1.1 निबन्धको अर्थ र परिभाषा
1.2 निबन्ध र प्रबन्धको भेद—साम्य
2. माध्यमिककालीन नेपाली निबन्ध
2.1 प्रवृत्ति
2.2 निबन्धमा तत्कालीन पत्रिका
2.3 माध्यमिककालीन साहित्येतर गद्य

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. अकादमी निबन्धावली (भूमिका) — लक्ष्मीदेवी सुन्दास, दार्जिलिङ, नेपाली एकाडेमी, प्रथम संस्करण, सन् 1981 ।
2. नेपाली निबन्ध यात्रा (भूमिका) — रामलाल अधिकारी, दार्जिलिङ, नेपाली साहित्य संचयिका, प्रथम संस्करण, सन् 1975 ।
3. निबन्ध नन्दन (भूमिका) — घनश्याम नेपाल, गान्तोक, जनपक्ष प्रकाशन, प्रथम संस्करण, सन् 1993 ।
4. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास — दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 242** : माध्यमिककालीन नेपाली समालोचना, जीवनी र आत्मकथा
Course: BAN 242: Mediaval Nepali Criticism, Biography and Autobiography

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. समालोचना

पाठ्यांश :

- Units : 1.1 समालोचनाको परिचय
1.2 जीवनी र आत्मकथाको परिचय
1.3 नेपाली समालोचनाको प्रयास

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. साझा समालोचना – कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2052 ।
2. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।
3. माध्यमिक नेपाली गद्याख्यान – शरदचन्द्र शर्मा भट्टराई, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2050 ।
4. विचार र व्याख्या : केशवप्रसाद उपाध्याय, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2050 ।

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester –V

पाठ्यचर्या : **BAN 351:** आधुनिक नेपाली निबन्ध
Course: BAN 351: Modern Nepali Prose

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. निबन्ध

पाठ्यांश :

Units :

- 1.1 अर्थ र परिभाषा
- 1.2 आधुनिक निबन्धकारहरूको परिचय
2. केही निबन्ध
 - 2.1 नेपाली हाम्रो मातृभाषा – पारसमणि प्रधान
 - 2.2 श्रीगणेशाय नमः – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
 - 2.3 जुँगा – हृदयचन्द्रसिंह प्रधान
 - 2.4 कविको धन – रामकृष्ण शर्मा
 - 2.5 बेंची साहित्य – रामलाल अधिकारी

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. निबन्ध नन्दन – घनश्याम नेपाल, गान्तोक, जनपक्ष प्रकाशन, प्रथम संस्करण, सन् 1993 ।
2. नेपाली निबन्ध यात्रा – रामलाल अधिकारी, दार्जिलिङ, नेपाली साहित्य संचयिका, प्रथम संस्करण, सन् 1975 ।
3. अकादमी निबन्धावली (भूमिका) – लक्ष्मीदेवी सुन्दास, दार्जिलिङ, नेपाली एकाडेमी, प्रथम संस्करण, सन् 1981 ।

4. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल, सिलगढी, नेपाली साहित्य प्रचार समिति, प्रथम संस्करण, सन् 1991 ।

312

पाठ्यचर्या : **BAN 352** : आधुनिक नेपाली समालोचना

Course: BAN 352: Modern Nepali Criticism

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. समालोचना

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 समालोचनाको अर्थ र परिभाषा
 - 1.2 नेपाली समालोचनाको परिचय
 2. आधुनिक नेपाली समालोचक र समालोचना
 - 2.1 रामकृष्ण शर्मा
 - 2.2 यदुनाथ खनाल
 - 2.3 रत्नध्वज जोशी
 - 2.4 हृदयचन्द्रसिंह प्रधान
 - 2.5 वासुदेव त्रिपाठी
 - 2.6 कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान
 - 2.7 इन्द्रबहादुर राई

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. साझा समालोचना – कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2052 ।
2. समकालीन समालोचना सिद्धान्त र प्रयोग– मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2055 ।

313

पाठ्यचर्या : **BAN 353** : नेपाली साहित्येतिहासको परिचय

Course: BAN 353 : Introductory History of Nepali Literature

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. नेपाली कविताको इतिहास

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1. प्राथमिककाल
 - 1.2. माध्यमिककाल
 - 1.3. आधुनिककाल
 2. नेपाली कथाको इतिहास
 - 2.1. पृष्ठभूमि
 - 2.2. भारतका आधुनिक नेपाली कथा

- 2.3. नेपालका आधुनिक नेपाली कथा
3. नेपाली उपन्यासको इतिहास
 - 3.1. आदर्शवादी नेपाली उपन्यास
 - 3.2. स्वच्छन्दतावादी नेपाली उपन्यास
 - 3.3. मनावैज्ञानिक नेपाली उपन्यास
4. नेपाली नाटक र एकांकीको इतिहास
 - 4.1. माध्यमिककालीन नेपाली नाटक
 - 4.2. आधुनिक नेपाली नाटक
5. नेपाली निबन्धको इतिहास
 - 5.1. देवकोटाअधिका नेपाली निबन्ध
 - 5.2. देवकोटापछिका नेपाली निबन्ध
6. नेपाली समालोचनाको इतिहास
 - 6.1. मोतीरामपछिका नेपाली समालोचना
 - 6.2. रामकृष्णपछिका नेपाली समालोचना
7. नेपाली पत्र-पत्रिकाको इतिहास
 - 7.1. भारतीय स्वतन्त्रतापूर्व
 - 7.2. भारतीय स्वतन्त्रताउत्तर
8. नेपाली जीवनी र आत्मकथाको इतिहास
 - 8.1. जीवनीकार मोतीराम
 - 8.2. जीवनीकार पारसमणि

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि. सं. 2049 ।
2. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल, सिलगडी, साहित्य प्रचार समिति, प्रथम संस्करण, सन् 1991 ।
3. पहिलो पहर – कुमार प्रधान, दार्जिलिङ, श्याम प्रकाशन, पहिलो संस्करण, सन् 1982 ।
4. धुमिल पृष्ठहरू – गुप्त प्रधान, दार्जिलिङ, गामा प्रकाशन, दस्रो संस्करण, सन् 2008 ।

314

पाठ्यचर्या : **BAN 354** : प्रमुख साहित्यिक वाद र आन्दोलनहरू

Course: BAN 354 : Major Literary Movements and isms

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. शास्त्रीयतावाद

पाठ्यांश :

Units :

- 1.1. पूर्व
- 2.1. पश्चिम
2. स्वच्छन्दतावाद
- 2.1. परिचय
- 2.2. स्वच्छन्दतावादका तत्त्व
3. यथार्थवाद
- 3.1. परिचय
- 3.2. यथार्थवादी साहित्य
4. प्रतीकवाद
- 4.1. प्रतीकको अर्थ
- 4.2. साहित्यमा प्रतीकवाद
5. मनोविश्लेषणवाद
- 5.1. मनका तीन तह
- 5.2. मनोविश्लेषणवादी साहित्य
6. अस्तित्ववाद
- 6.1. अस्तित्ववादको स्थापना
- 6.2. अस्तित्ववादको विकास

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. पाश्चात्य साहित्यका केही प्रमुख वादहरू – कुमारबहादुर जोशी, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2034 ।
2. पाश्चात्य समालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा (भाग 1 र भाग 2) – बासुदेव त्रिपाठी, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2030 ।
3. पूर्वीय साहित्य सिद्धान्त – केशवप्रसाद उपाध्याय, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि. सं. 2055 ।
4. पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त – अभि सुवेदी, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण वि. सं. 2032 ।
5. नेपाली साहित्यिक आन्दोलन – गोविन्दराज भट्टराई, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण वि. सं. 2054 ।

315

पाठ्यचर्या : **BAN 355** : समान्य भाषा विज्ञान
Course: BAN 355 : **General Linguistics**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. भाषा

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 भाषाको अर्थ र परिचय
 - 1.2. भाषाको प्रकृति र विशेषता
 2. संसारका प्रमुख भाषा-परिवारको परिचय
 - 2.1 भारोपीय
 - 2.2 भोट-बर्मेली
 - 2.3 अन्य
 3. अर्थ-विज्ञान
 - 3.1 परिचय
 - 3.2 प्रकार
 4. लिपि
 - 4.1 लिपिको अर्थ
 - 4.2 संसारका प्रमुख लिपिहरूको परिचय
 - 4.2.1 खरोष्ठी लिपि
 - 4.2.2 ब्राह्मी लिपि
 - 4.2.3 देवनागरी लिपि
 - 4.2.4 रोमन लिपि
 - 4.2.5 कन्फ्युशियस लिपि
 - 4.2.6 अन्य
 5. देवनागरी लिपि
 - 5.1 देवनागरी लिपि नामको स्थापना
 - 5.2 देवनागरी लिपिका विशेषता
 - 5.3 देवनागरी लिपिमा लेखिने भाषा

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. भाषा-विज्ञान – चूडामणि बन्धु काठमाडौं, साझा प्रकाशन, सप्तम संस्करण, वि. सं. 2053 ।
2. नेपाली भाषाको उत्पत्ति – चूडामणि बन्धु काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि. सं. 2047 ।
3. भाषा-विज्ञान – भोलानाथ तिवारी, किताब महल, सन् 2001 ।
4. टिपनटापन : पारसमणि प्रधान, कालिम्पोङ, भाग्यलक्ष्मी प्रकाशन, प्रथम संस्करण, सन् 1969 ।

316

पाठ्यचर्या : BAN 356 : भारतीय साहित्य सिद्धान्त

Course: BAN 356 : Indian Theories of Literature

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. साहित्य : अर्थ, परिभाषा, प्रकृति

पाठ्यांश :

Units :

2. शब्दशक्तिको परिचय
 - 2.1. अभिधा
 - 2.2. लक्षणा
 - 2.3. व्यंजना
3. अलंकारको
 - 3.1. परिचय
 - 3.2. महत्त्व र उपयोगिता
4. छन्दको महत्त्व र उपयोगिता
 - 4.1. परिचय
 - 4.2. महत्त्व र उपयोगिता
5. रीतिको परिचय र भेद
 - 5.1. पांचाली
 - 5.2. गौड़ी
 - 5.3. वैदर्भी
2. गुणको परिचय र भेद
 - 6.1. माधुर्य
 - 6.2. ओज
 - 6.3. प्रसाद
3. रसको परिचय
 - 7.1. अर्थ
 - 7.2. रसेतिहास
 - 7.3. रस प्रकार

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. साहित्य-परिचय – मोहन हिमांशु थापा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि. सं. 2049 ।
2. साहित्य-प्रकाश – केशवप्रसाद उपाध्याय दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2031 ।
3. पूर्वीय काव्य सिद्धान्त -- गोविन्दप्रसाद भट्टराई, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण वि.सं. 2031 ।
4. साहित्य प्रदीप -- सोमनाथ सिग्देल, काठमाडौं, नेपाल एकेडेमी, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2016 ।

बी. ए. नेपाली पाठ्यक्रम
B.A. Nepali Syllabus
Core Courses
Semester -VI

पाठ्यचर्या : **BAN 361** : आधुनिककालीन नेपाली कविता
Course: BAN 361 : Modern Nepali Poetry

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. पाटीमा ढाक्रेको पसारो – लेखनाथ पौड्याल
पाठ्यांश :

- Units :**
- 1.1 कवि परिचय
 - 1.2 कविताको परिचय
 2. संगीत भई जन्मन्छ मानिस – बालकृष्ण सम
 - 2.1 कवि परिचय
 - 2.2 कविताको परिचय
 3. जिन्दगीको मौसम – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
 - 3.1 कवि परिचय
 - 3.2 कविताको परिचय
 4. यात्री – माधवप्रसाद घिमिरे
 - 4.1 कवि परिचय
 - 4.2 कविताको परिचय
 5. प्रभु-प्रशंसा – पारसमणि प्रधान
 - 5.1 कवि परिचय
 - 5.2 कविताको परिचय
 6. साहित्य-सुधा – धरणीधर शर्मा कोइराला
 - 6.1 कवि परिचय
 - 6.2 कविताको परिचय
 7. साहित्यिक होली – तुलसी अपतन
 - 7.1 कवि परिचय
 - 7.2 कविताको परिचय
 8. रोएँ-हासँ – दान खालिङ
 - 8.1 कवि परिचय

- 8.2 कविताको परिचय
9. बिहान – वीरेन्द्र
 9.1 कवि परिचय
 9.2 कविताको परिचय
10. सेनानीको मृत्यु-शोकमा – नरेन्द्रप्रसाद कुमाई
 10.1 कवि परिचय
 10.2 कविताको परिचय

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. हिमालचुली – ईश्वर बराल, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि. सं. 2032 ।
2. सम्मेलन कविता सङ्ग्रह – लक्खीदेवी सुन्दास, दार्जिलिङ, नेपाली साहित्य सम्मेलन, प्रथम संस्करण, सन् 1982 ।
3. साझा कविता – चूडामणि बन्धु, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, छैटौं संस्करण, वि. सं. 2055 ।
4. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049

पाठ्यचर्या : **BAN 362** : आधुनिककालीन नेपाली कथा

Course: BAN 362 : **Modern Nepali Short Story**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. परालको आगो – गुरुप्रसाद मैनाली

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 कथाकारको परिचय
 1.2 कथाको विवरण
 2. परिबन्ध – पुष्कर शमशेर
 2.1 कथाकारको परिचय
 2.2 कथाको विवरण
 3. कैकेयी – बालकृष्ण सम
 3.1 कथाकारको परिचय
 3.2 कथाको विवरण
 4. सिपाही – विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला
 4.1 कथाकारको परिचय
 4.2 कथाको विवरण
 5. आमा – रूपनारायण सिंह
 5.1 कथाकारको परिचय
 5.2 कथाको विवरण
 6. बलिराजको समाधि – इन्द्र सुन्दास

- 6.1 कथाकारको परिचय
- 6.2 कथाको विवरण
7. चपरासी – अच्छा राई 'रसिक'
 - 7.1 कथाकारको परिचय
 - 7.2 कथाको विवरण
8. जयमाया आफू मात्र लिखापानी आइपुगी – इन्द्रबहादुर राई
 - 8.1 कथाकारको परिचय
 - 8.2 कथाको विवरण
9. अन्य कथा र कथाकारहरूको परिचय
 - 9.1 कथाकारको परिचय
 - 9.2 कथाको विवरण

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. आधुनिक भारतीय नेपाली कथा – अविनाश श्रेष्ठ, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2064 ।
2. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।
3. माध्यमिक नेपाली गद्याख्यान – शरदचन्द्र शर्मा भट्टराई, नेपाली राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2050 ।
4. साझा समालोचना – कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2052 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 363** : आधुनिककालीन नेपाली उपन्यास
Course: BAN 363 : **Modern Nepali Novel**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. उपन्यास

पाठ्यांश :

Units : 1.1 अर्थ

1.2 उपन्यासका तत्त्व

2. नेपाली उपन्यास

2.1 भ्रमर – रूपनारायण सिंह

2.2 तीन घुम्ती – विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला

2.3 लङ्गडाको साथी – लैनसिंह बाङ्देल

2.4 मङ्गली – इन्द्र सुन्दास

2.5 अन्य नेपाली उपन्यास र उपन्यासकारहरूको परिचय

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार – कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान, साझा प्रकाशन, तेस्रो संस्करण, वि. सं. 2037 ।

2. नेपाली उपन्यासका आधारहरू – इन्द्रबहादुर राई, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2051 ।
3. केही कृति : केही स्मृति – राजनारायण प्रधान, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, दोस्रो संस्करण, वि.सं. 2041 ।
4. दार्जिलिङका नेपाली उपन्यास : परम्परा र प्रवृत्ति – मोहन पी. दाहाल,
5. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – दयाराम श्रेष्ठ र मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 364** : आधुनिक नेपाली नाटक
Course: BAN 364 : **Modern Nepali Drama**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. आधुनिक नेपाली नाटकको प्रवृत्ति

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 सामाजिक
 - 1.2 ऐतिहासिक
 - 1.3 पौराणिक
 - 1.4 मनोविश्लेषणात्मक
 2. नेपाली नाटक
 - 2.1 मुकुन्द-इन्दिरा – बालकृष्ण सम
 - 2.2 मसान – गोपालप्रसाद रिमाल
 3. साझा एकांकीबाट
 - 3.1 मरुभूमिका लेखक – हृदयचन्द्रसिंह प्रधान
 - 3.2 बिसे नगर्ची – भीमनिधि तिवारी

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. नेपाली एकांकी यात्रा – रामलाल अधिकारी, दार्जिलिङ, नेपाली साहित्य संचयिका, प्रथम संस्करण, सन् 1977 ।
2. साझा एकांकी – चूडामणि बन्धु काठमाडौं, साझा प्रकाशन, चौथो संस्करण, वि.सं. 2049 ।
3. समका दुखान्त नाट्य चेतना – केशवप्रसाद उपाध्याय
4. समकालीन समालोचना सिद्धान्त र प्रयोग– मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण, वि. सं. 2055 ।

पाठ्यचर्या : **BAN 365** : अनुवाद तुलनात्मक साहित्य र नेपाली साहित्य
**Course: BAN 365 : Translation Comparative Literature and
Nepali Literature**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. अनुवादको परिचय

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1 अर्थ,
 - 1.2 संकल्पना
 - 1.3 प्रक्रिया
 2. अनुवादको विवेचना
 - 2.1 अनुवादको महत्त्व
 - 2.2 अनुवादका प्रकार र समस्या
 - 2.3 अनुवादको प्रकृति र गुण
 3. नेपाली साहित्यको अनुवाद परम्परा
(कुनै एउटा विधाको)

खण्ड :

Block : 2. तुलनात्मक साहित्य

पाठ्यांश :

- Units :
- 2.1 अर्थ र स्वरूप
 - 2.2 लक्षण
 - 2.3 विकास
 - 2.4 आधार

2.1 भारतीय विश्वविद्यालयमा तुलनात्मक साहित्याध्ययन

- 2.1.1 उत्तर भारत
- 2.2.2 दक्षिण भारत

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. अनुवाद विज्ञान – भोलानाथ तिवारी, दिल्ली, शब्दकार, प्रथम संस्करण, सन् 1999 ।
2. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल, सिलगढी, नेपाली साहित्य प्रचार समिति, प्रथम संस्करण, सन् 1991 ।
3. Contemporary translation theories- Edwin Gentzler, London, Routledge, First Edi. 1993.
4. Theories of Translation- Edit. Rainer Schulte & John Biguenet, London, The University of Chicago Press, First Edi. 1992.

5. तुलनात्मक साहित्य – डा. नगेन्द्र, नयी दिल्ली, नेशनल पब्लिशिंग हाउस, प्रथम संस्करण, सन् 1985 ।
6. Comparative Literature: Matter And Method, A. Oan Eldregde, University of Ilinai Press, First Edi. 1970.
7. Comparative Literature, Henry Gifford, London, Routldge And K. Paul, 1969.

पाठ्यचर्या : **BAN 366** : पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त
Course: BAN 366 : **Western Literary Theory**

3 Credits

खण्ड :

Block : 1. अरस्तु

पाठ्यांश :

- Units :
- 1.1. अनुकरण
 - 1.2. विरेचन सिद्धान्त
 2. कलरिज
 - 2.1. कल्पना सिद्धान्त
 - 2.2. प्रकृति विचार
 3. रिचर्डस्
 - 3.1. परिचय
 - 3.2. सम्प्रेषण सिद्धान्त
 4. इलियट
 - 4.1. निर्वैयक्तिकतावाद
 - 4.2. वस्तुगत समीकरण सिद्धान्त
 5. फायड
 - 5.1. परिचय
 - 5.2. मनोविश्लेषणवाद

सन्दर्भ सामग्री :

Reference-Books:

1. पाश्चात्य सामालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा – वासुदेव त्रिपाठी, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, वि.सं. 2030 ।
2. पाश्चात्य काव्य सिद्धान्त – अभि सुवेदी, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण वि. सं. 2032 ।
3. पाश्चात्य साहित्यका केही प्रमुख वादहरू – कुमारबहादुर जोशी, काठमाडौं, साझा प्रकाशन, तेस्रो संस्करण, वि. सं. 2034 ।
4. शैली विज्ञान – घनश्याम नेपाल, गान्तोक, आँकुरा प्रकाशन, प्रथम संस्करण, सन् 1993 ।
5. शैली विज्ञान – मोहनराज शर्मा, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, प्रथम संस्करण वि. सं. 2048 ।